Journal of Liberal Arts, Thammasat University
วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Journal homepage: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/liberalarts/index

สัจนิยมมหัศจรรย์ในนวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง ของเอกา กุรณียาวัน [1]

ศิวกร แรกรุ่น* มาโนช ดินลานสกูล และ พัชลินจ์ จีนนุ่น
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

Magical Realism in Eka Kurniawan's *Lelaki Harimau*

Siwakorn Raekroon* Manoch Dinlansagoon and Phatchalin Jeennoon
Faculty on Humanities and Social Sciences, Thaksin University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:
Received 23 April 2021
Revised 8 December 2021
Accepted 10 February 2022

คำสำคัญ
สัจนิยมมหัศจรรย์
สมิงสำแดง
อินโดนีเซีย

* Corresponding author
E-mail address:
kongsiwakorn119@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษากลวิธีการประพันธ์แนวสัจนิยมมหัศจรรย์ในนวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง ของเอกา กุรณียาวัน พบว่าผู้แต่งใช้กลวิธีที่โดดเด่น 3 กลวิธี ได้แก่ การสร้างเหตุการณ์ พบ 3 เหตุการณ์ คือ มาร์ฆีโอสมสู่กับเสือขาว เป็นสัญญะของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอิทธิพลเหนือภาวะสมัยใหม่ มาเมะห์เห็นเงา และแววตาเสือในร่างของมาร์ฆีโอ เป็นสัญญะของวัฒนธรรมเก่าที่มีอิทธิพลเหนือวัฒนธรรมใหม่ และมาร์ฆีโอฆ่าอันวาร์ ซาดัต เป็นสัญญะของชนพื้นเมืองที่ต่อต้านผู้บุกรุก การสร้างตัวละคร พบ 2 ตัวละคร คือ มาร์ฆีโอ เป็นสัญญะของผู้สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น และเสือขาว เป็นสัญญะของบรรพบุรุษของชนพื้นเมือง และการสร้างฉาก พบ 1 ฉาก คือ หลุมศพของกอร์มา บิน ซูเอิบ เป็นสัญญะของดินแดนที่ไม่ต้อนรับคนนอก ส่วนแนวคิดที่นำเสนอผ่านสัจนิยมมหัศจรรย์ในนวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง ของเอกา กุรณียาวัน พบว่าผู้แต่งนำเสนอแนวคิดสำคัญ 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นท้องถิ่นอินโดนีเซีย คือ รูปปั้นเสือสิลีวังงี ญิน เลอเลิด ชามัก และนิทานสุมาตราที่เป็นสัญญะของความเป็นท้องถิ่น และแนวคิดเกี่ยวกับการโต้กลับเชิงวัฒนธรรม สังคม และประวัติศาสตร์ของความเป็นท้องถิ่นกับความเป็นเมืองหลวง ได้แก่ บรรพบุรุษเมือง และมะ ราบิอะฮ์ ที่นำเสนอประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นูราเอนีกับห้องครัว ที่นำเสนอพื้นที่หลบซ่อนของผู้หญิงในสังคมอินโดนีเซียสมัยใหม่

[1] บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ เรื่อง "สัจนิยมมหัศจรรย์ในนวนิยายเรื่อง สมิงสำแดง ของเอกา กุรณียาวัน" สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Keywords:
Magical Realism,
Lelaki Harimau,
Indonesia

Abstract

This article focuses on the composition techniques of magical realism in the novel *Lelaki Harimau* by Eka Kurniawan. The author uses three techniques to present three events in the novel. First, Margio fighting with the White Tiger is a symbol of the local culture that has an influence over modern conditions. Second, Mameh seeing the shadow and the eyes of the tiger in Margio is a symbol of the old culture that has an influence over the new culture. Third, Margio killing Anwar Sadaat is a symbol of the indigenous people who oppose invaders. Two characters, Margio and the white tiger, are symbols respectively of the successors of the indigenous culture and the indigenous ancestors. The scene at the Gorma bin Sueb Grave is a symbol of a land that does not welcome outsiders. Furthermore, two specific ideas presented through magical realism were also found. The idea of Indonesian locality is represented by the Siliwaggi tiger statue Leeled samak and the Sumatran tales that symbolize locality. Then there are the ideas of cultural, social and historical countermeasures including the ancestors of the city and Ma Rabiah that represent local history. Moreover, Nuraini and the kitchen offer a hiding space for women in modern Indonesian society. Finally, cocoa plantations and samurai swords represent colonial invasion.

1. บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

การวิเคราะห์นวนิยายมีหลายแนว ผู้วิเคราะห์ต้องนำแนวการวิเคราะห์ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับนวนิยายแต่ละชิ้น แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับวรรณกรรมนั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ามีความสำคัญต่อการวิเคราะห์วิจารณ์นวนิยาย ดังที่สุธา ศาสตรี (2525, น. 99) กล่าวถึงการเลือกทฤษฎีที่ส่งผลกระทบถึงการวิจารณ์นวนิยาย สรุปได้ว่า การเลือกทฤษฎีที่จะใช้ในการวิจารณ์นั้นเป็นการตัดสินที่สำคัญมาก อาจเป็นเหตุของความล้มเหลวในการวิจารณ์หรือเป็นเหตุทางวิชาการซึ่งอยากจะแก้ไข การเลือกทฤษฎีจึงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการวิจารณ์ผลงานของผู้ประพันธ์ที่แสดงออกมา โดยในปัจจุบันมีการนำแนวคิดหรือทฤษฎีต่าง ๆ มาประกอบการวิเคราะห์หรือวิจารณ์วรรณกรรมที่สอดคล้องตัวบท ขณะเดียวกันนวนิยายแนวสัจนิยมมหัศจรรย์ก็กำลังเป็นที่พูดถึงอย่างมากทั้งในวงการวรรณกรรมไทยและวงการวรรณกรรมโลก สัจนิยมมหัศจรรย์มีความน่าสนใจคือเป็นการหลอมรวมเข้าด้วยกันของวรรณกรรมสองรูปแบบ คือ วรรณกรรมแนวสัจนิยม (Realism) และวรรณกรรมแนวแฟนตาซี (Magical) โดยใช้การสลายสองขั้วพรมแดนระหว่างความจริงและความมหัศจรรย์ ทำให้ผู้อ่านตั้งคำถามและเคลือบแคลงสงสัยกับปรากฏการณ์ในนวนิยาย

เวนดี บี. ฟาริส (อ้างถึงใน ชูศักดิ์ ภัทรกุลวนิชย์, 2559, น. 23) ได้สรุปลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของวรรณกรรมสัจนิยมมหัศจรรย์ ดังนี้

1. ตัวบทมีองค์ประกอบที่เป็นเรื่องมหัศจรรย์อย่างปราศจากข้อกังขาใด ๆ ทั้งสิ้น นั้นคือเราไม่สามารถจะอธิบาย “ความมหัศจรรย์” ด้วยกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ใด ๆ หรือสามัญสำนึกทั่วไปในชีวิตประจำวัน

2. บทบรรยายเน้นรายละเอียดความเหมือนจริงของปรากฏการณ์ โลกในชีวิตจริงตามแบบฉบับของวรรณกรรมสัจนิยม แม้แต่เหตุการณ์มหัศจรรย์ก็จะได้รับการบรรยายอย่างละเอียดด้วยน้ำเสียง ลีลา และแสดงว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องปกติเรื่องหนึ่ง

3. ผู้อ่านอาจเกิดความรู้สึกลังเลไม่แน่ใจในปรากฏการณ์ในท้องเรื่องว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติหรือเรื่องมหัศจรรย์ เนื่องจากปรากฏการณ์ดังกล่าว อธิบายในเชิงความสมจริงตามขนบวรรณกรรมสัจนิยมก็ได้ หรือจะอธิบายในเชิงมหัศจรรย์ตามแบบฉบับวรรณกรรมแฟนตาซีก็เป็นได้

4. ผู้อ่านได้รับประสบการณ์ของการกำลังก้าวเข้าไปสู่โลกสองโลกที่หลอมเข้าหากันเหมือนยืนอยู่ ณ ธรณีประตูที่กั้นโลกสองโลก คือ โลกแห่งความมหัศจรรย์ และโลกแห่งความเป็นจริง โดยธรณีประตูหรือเส้นแบ่งโลกทั้งสองโลกนี้มิได้คงที่ตายตัว หากมีลักษณะลื่นไหลไม่หยุดนิ่ง ณ ที่ใดที่หนึ่งอย่างตายตัว

5. นวนิยายแนวนี้จะตั้งคำถามกับแนวคิดหลักๆ ที่ทุกคนยอมรับว่าจริงโดยดุษฎี และปราศจากข้อกังขาใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดเรื่องเวลา สถานที่ และอัตลักษณ์

ขณะที่ สปินดูเลอร์ (2536, อ้างถึงใน สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2554, น. 21) ได้จำแนกลักษณะของวรรณกรรมสัจนิยมมหัศจรรย์ ที่คล้ายคลึงกับฌอง ไวสแกร์เบอร์ (ม.ป.ป., อ้างถึงใน สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2554, น. 21) ที่เสนอไว้ว่า สัจนิยมมหัศจรรย์มี 2 ประเภท คือ ประเภทปรัชญา (scholarly) และประเภทตำนานหรือคติชน (mythic หรือ folklorie) ในประเภทแรก สัจนิยมมหัศจรรย์มุ่งเน้นตั้งคำถามเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องปรัชญาหรือจักรวาลที่มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่มากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับภูมิปัญญา หรือตำนานประจำถิ่น ในขณะที่สัจนิยมมหัศจรรย์ประเภทที่ 2 จะให้ความสำคัญกับค่านิยมของท้องถิ่นมากกว่า ในแง่นี้กล่าวได้ว่าสัจนิยมมหัศจรรย์ประเภทแรกให้ความสำคัญกับมุมมองในการพยายามทำความเป็นจริงที่ดูเป็นปกติธรรมดาให้ดูแปลกประหลาด เพื่อทำให้ผู้อ่านฉุกคิดเกี่ยวกับภาวการณ์การดำรงอยู่ของมนุษย์ในแง่ของปรัชญาอันเป็นสากล เป็นการเพ่งพินิจหาความมหัศจรรย์ที่ซ่อนอยู่ใต้ความเป็นจริงตามแบบของโรห์ จึงนับได้ว่าเป็นการแสวงหาความมหัศจรรย์ในระดับของการรับรู้ความเป็นจริงหรือญาณ (epistemological) ส่วนสัจนิยมมหัศจรรย์ประเภทที่ 2 เป็นการให้ค่ากับพื้นที่ ในแง่ที่พื้นที่เป็นแหล่งให้กำเนิดความมหัศจรรย์ เนื่องจากความเชื่อ ตำนาน เทพปกรณัมต่าง ๆ เอื้อให้ความมหัศจรรย์คงอยู่ในระดับของภาวะความเป็นจริงเอง (ontological)

วรรณกรรมสัจนิยมมหัศจรรย์ปรากฏในหลายพื้นที่ทั้งละตินอเมริกา ยุโรป และเอเชีย พ.ศ. 2561 มีการแปลนวนิยายสัจนิยมมหัศจรรย์จากกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างประเทศอินโดนีเซียเป็นภาษาไทย คือ นวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง ของเอกา กุรณียาวัน นวนิยายสมิงสำแดงเป็นนวนิยายที่ได้รับการยอมรับในฐานะนวนิยายแนวสัจนิยมมหัศจรรย์เรื่องหนึ่งจากทั้งในวงการวรรณกรรมไทย และวงการวรรณกรรมโลก สมิงสำแดงเป็นเรื่องเล่าของเด็กหนุ่มมาร์ฆีโอที่เกิดในครอบครัวที่มีตำนานเสือขาวผูกพันอยู่ในสายเลือด เขาได้ยินเรื่องเล่าว่าปู่ของเขาสมสู่กับเสือซึ่งภายหลังเสือตัวนี้ตกทอดมาถึงเขา และเป็นวีรบุรุษปกป้องหมู่บ้านจากการรุกรานของเจ้าอาณานิคมที่เข้ามาในพื้นที่ โดยปัจจุบันเขาอยู่กับครอบครัวที่แตกแยก พ่อทุบตีแม่ และน้องสาวคนสุดท้องตาย เขาวางใจได้เพียงน้องสาวคนกลาง ซึ่งร่วมเผชิญความโหดร้ายในครอบครัวด้วยกัน จนวันหนึ่งหลังอันวาร์ ซาดัตได้เล่นชู้กับแม่เขา และพูดจาทำร้ายจิตใจของเขา มาร์ฆีโอกระโจนขย้ำคอเหยื่อจนขาดเหวอะด้วยท่ายืนสองขาพลังอันมหาศาลผิดมนุษย์ เมื่อเหตุการณ์คลี่คลาย มาร์ฆีโอถูกจับกุม และไม่อาจคลี่คลายความมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองได้

ในนวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง มีบริบทของตำนานท้องถิ่นอยู่มากซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมความเชื่อท้องถิ่น ได้แก่ ญินโคดัม ตำนานเกี่ยวกับกษัตริย์สิลีวังงี ตำนานเกี่ยวกับจินดากุ Astika (2020) กล่าวว่า โคดัม เป็น ญิน (Jin) ประเภทหนึ่ง อาจเรียกว่า ญินโคดัม (Jin

Khodam) หมายถึง ภูต วิญญาณ หรือมารที่มีพลังวิเศษซึ่งสามารถเป็นสหายกับมนุษย์ผู้ที่ทำสัญญาเชื้อเชิญมาเป็นเจ้าของได้

Millenial (2020) กล่าวว่า ตำนานกษัตริย์สิลีวังงีเริ่มที่พระองค์เดินทางไปยังน้ำตก มีฝูงเสือขาววิเศษมาทำร้ายแต่ไม่สามารถทำร้ายพระองค์ได้ ตรงกันข้ามเสือหลายตัวล้มลง จากนั้นราชาแห่งเสือขาวชื่อหม่องโบดาสก็ก้าวเข้ามา และเกิดการต่อสู้อย่างดุเดือดขึ้น พระองค์เอาชนะราชาแห่งเสือ ภายหลังราชาแห่งเสือขาวและกองทัพเสือขาวยอมเป็นโคดัมของกษัตริย์สิลีวังงี

Hanif (2019, p. 5) ได้อธิบายผลการสัมภาษณ์ของ Azwar Sutan Malaka ซึ่งเป็นบุคคลที่สนใจเกี่ยวกับตำนานจินดากุไว้ว่า มีเรื่องเล่าว่าร่างเดิมของจินดากุเองคือมนุษย์กลุ่มหนึ่งที่ถูกเรียกว่า ติงกาส เป็นกลุ่มคนที่มีความผูกพันทางด้านจิตวิญญาณกับเสือมาก จนทำให้คนเหล่านี้เริ่มกลายร่างเป็นเสือซึ่งถูกเรียกว่าจินดากุ ชาวเกอรินจิเชื่อว่าติงกาสเป็นบรรพบุรุษของพวกเขาในตำนานกล่าวว่าติงกาสเป็นเหมือนผู้พิทักษ์หมู่บ้านและผืนป่า

ตำนานที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจะมีลักษณะที่สอดคล้องกับตำนานของเสือขาวในนวนิยายที่สมสู่กับมาร์ฆีโอ ด้วยตัวนวนิยายไม่ได้ระบุว่าเสือขาวนั้นเป็นความเชื่อชนิดใด จึงอาจหาความสอดคล้องได้หลายประการกับตำนานข้างต้น

นวนิยายสมิงสำแดงมีชื่อเดิมว่า LELAKI HARIMAU เขียนโดย Eka Kuraniawan นักเขียนชาวอินโดนีเซีย โด่งดังระดับโลกเมื่อทะลุเข้าถึงรอบ Long-list รางวัล The Man Booker International ประจำปี ค.ศ. 2016 สมิงสำแดงเป็นผลงานที่เพิ่งได้รับการตีพิมพ์เป็นภาษาไทยเมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยสำนักพิมพ์ ไลต์ เฮาส์ โดยเพ็ญศรี พานิช เป็นเรื่องราวของประเทศอินโดนีเซียที่มีบริบทเกี่ยวกับตำนาน ความเชื่อต่าง ๆ ที่มหัศจรรย์และน่าสนใจ อีกทั้งตัวบทนวนิยายยังผูกเรื่องได้น่าติดตาม และซุกซ่อนแนวคิดสำคัญไว้อย่างน่าศึกษา เหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษา สัจนิยมมหัศจรรย์ เพื่อศึกษากลวิธีการประพันธ์แนวสัจนิยมมหัศจรรย์ และแนวคิดที่นำเสนอผ่านสัจนิยมมหัศจรรย์ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษากลวิธีการประพันธ์แนวสัจนิยมมหัศจรรย์ในนวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง ของ เอกา กุรณียาวัน

2. ศึกษาแนวคิดที่นำเสนอผ่านสัจนิยมมหัศจรรย์ในนวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง ของ เอกา กุรณียาวัน

2. กลวิธีการประพันธ์แนวสัจนิยมมหัศจรรย์ในนวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง ของเอกา กุรณียาวัน

ในขั้นการวิเคราะห์เกี่ยวกับกลวิธีการประพันธ์แนวสัจนิยมมหัศจรรย์ จะเป็นการวิเคราะห์กลวิธีที่จะยึดโยงอยู่กับความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในองค์ประกอบทางวรรณกรรมด้วย เนื่องจากความหมายที่ซุกซ่อนอยู่นั้นจะนำไปสู่แนวคิดสำคัญในประเด็นต่อไป

2.1 การสร้างเหตุการณ์

เหตุการณ์แรกของนวนิยายเป็นกรณีสังหารอันวาร์ ซาดัต ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ตั้งคำถามกับความจริงและความมหัศจรรย์ตรงหน้าผู้อ่านแล้วจึงใช้วิธีการสลับลำดับเรื่องไปมาไม่ตายตัว ทั้งย้อนไปเล่าตำนาน และกลับมาเล่าปัจจุบันอันทันสมัย ทำให้เกิดการสลายความคิดของผู้อ่านที่จะตีความความจริงหรือความมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นตลอดเรื่อง ด้วยความที่ทั้งตำนานและเรื่องราวปัจจุบันดูจะเป็นเรื่องจริงพอ ๆ กัน

1) มาร์ฆีโอสมสู่กับเสือขาว: การปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรมเมืองหลวง

มาร์ฆีโอเป็นเด็กหนุ่มที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อโหดร้ายทารุณและมักทำร้ายคนในครอบครัวเสมอ มาร์ฆีโอมักจะหนีพ่อไปเที่ยวบ้านปู่บ่อย ๆ เพราะที่นั่นมะ มัวฮ์ นักเล่านิทานประจำหมู่บ้านมักเล่านิทานให้ฟัง โดยเฉพาะตำนานเกี่ยวกับเสือขาวของปู่มาร์ฆีโอ มาร์ฆีโออัศจรรย์ใจกับตำนานนั้นมาก มะ มัวฮ์เล่าให้ฟังว่าปู่ของมาร์ฆีโอเลี้ยงเสือขาวไว้ในร่าง ตำนานเรื่องเสือขาวปรากฏเป็นความจริงในยุคอาณานิคมที่ชนพื้นเมืองถูกรุกรานโดยชาวฮอลันดา

> *ตามเรื่องเล่าของมะ มัวฮ์ นักเล่านิทานประจำหมู่บ้านมีหลายคนในหมู่บ้านที่ครอบครองเสือ หลายคนในนั้นที่เป็นเจ้าของเสือเพราะสมสู่กับมัน บางคนได้ครอบครองเพราะรับสืบทอดในฐานะทายาท*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 85)

แม้ว่าเนื้อเรื่องจะไม่มีเหตุการณ์ย้อนไปถึงยุคดึกดำบรรพ์ที่เป็นช่วงเวลาแห่งความเชื่อและตำนานท้องถิ่นที่หลากหลายเข้มข้นซึ่งเป็นยุคที่ญินโคดัมเสือขาวดำรงอยู่ในฐานะความจริง แต่ในบริบทของปัจจุบัน นอกจากมาร์ฆีโอจะมีเสือขาวอาศัยอยู่ในร่างแล้ว มาร์ฆีโอยังได้สมสู่กับเสือขาว นิทานที่มะ มัวฮ์เล่าขึ้นมาในยุคสมัยหนึ่งเป็นเรื่องจริงมากกว่านิทานคุณธรรมทั่วไป ปู่ของมาร์ฆีโอได้รับเสือมาจากการเป็นทายาทของพ่อของปู่ ซึ่งการที่ตัวบทบรรยายว่า “อาจจะ

จำไม่ได้แล้วว่าใครคือคนแรกที่สมสู่กับเสือ" สื่อว่าการสมสู่กับเสือนั้นไม่ได้เกิดขึ้นกับบรรพบุรุษคนแรกที่รับเสือเข้ามาเป็นสหายเท่านั้น แต่มีโอกาสที่ว่าผู้รับสืบทอดทุกคนจะต้องสมสู่กับเสือขาวที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานจึงต้องอาศัยเด็กหนุ่มมาร์ฆีโอเพื่อแสดงถึงความจริงแบบท้องถิ่น

> *ตอนนี้เสือตัวนั้นมาหาเขา นอนคลอเคลียอยู่ข้างเขาบนไออุ่นจากพรมของสุเหร่าเย้ยความเย็นเยียบข้างนอก เป็นดังคำของปู่ เสือตัวนั้นสีขาวราวกับหงส์ ราวกับก้อนเมฆ ราวกับปุยฝ้าย*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 89)

การปรากฏกายของเสือขาวในสุเหร่าเป็นการปรากฏในฐานะความจริง เป็นการพบกันอีกครั้งของมาร์ฆีโอและเสือขาว ซึ่งครั้งแรกเกิดการต่อสู้กันเล็กน้อย ท่วงท่า ลักษณะแบบเสือ การเลียเท้าเจ้านาย และขนสีขาว ยืนยันการมีอยู่ของเสือขาวในลักษณะแบบสัจนิยม เสือขาวกลับหายตัวไปในพริบตาหลังจากการสมสู่ เป็นการสร้างความมหัศจรรย์ให้แก่ตัวละคร ทำให้ความจริงเกี่ยวกับการปรากฏกายของเสือขาวถูกท้าทายด้วยความมหัศจรรย์

> *มาร์ฆีโอลืมตาและไม่เห็นเสือตัวนั้นอีกเลยเขาตกตะลึงยิ่งกว่าครั้งแรกที่เห็นมัน เด็กหนุ่มลุกขึ้นและมองหามัน ข้างในสุเหร่าไม่ได้ใหญ่โตมาก เขาบอกได้เลยว่าไม่มีร่องรอยใด ๆ ของมันอยู่เลย ไร้เส้นขนแม้แต่เส้นเดียวหลุดร่วงไว้*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 90)

การที่เสือขาวหายไป ผู้อ่านอาจเคลือบแคลง และตีความได้ว่าเสือขาวปรากฏขึ้นมาในความคิด หรือความฝันของมาร์ฆีโอขณะหลับ แต่ขณะเดียวกันอาการตอบสนองต่อเหตุการณ์ตรงหน้าของมาร์ฆีโอไม่ใช่เรื่องของการประหลาดใจที่ฝันถึงเสือขาว หรือประหลาดใจกับการหายตัวในพริบตาของเสือขาว แต่เป็นความเสียใจที่เสือขาวหนีจากเขาไป ขณะเดียวที่การพบกันของทั้งสองถูกยืนยันว่าพบกันในขณะตื่น เพราะมาร์ฆีโอลืมตามาพบเสือหลังจากนอนฝันถึงญินสาว สื่อให้เห็นว่าการพบกับเสือขาวของมาร์ฆีโอเป็นความจริง เขาเพิกเฉยต่อความมหัศจรรย์ในมุมมองของผู้อ่าน มาร์ฆีโอไม่ได้ตกใจกับเสือที่เป็นสัตว์ดุร้ายที่เคยฟัดกับเขาครั้งก่อน อีกทั้งมองเสือขนาดใหญ่เป็นแมวเสียด้วยซ้ำ

อาการของเขาสาหัสยิ่งกว่าถูกสาวคนที่รักมากที่สุดหักอกถึงสิบเอ็ดเท่า และเกือบทำให้มาร์ฆีโอหลั่งน้ำตาร้องไห้ออกมาขณะที่วนเวียนไปทั่วทั้งสี่มุมของสุเหร่า ไม่ มันไม่ใช่ความฝัน มันมาหาเขาเพื่อบอกว่ามันเป็นของเขา

(เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 90)

การที่มาร์ฆีโอสมสู่กับเสือขาว เป็นการสมสู่ที่ไม่ใช่แบบการมีเพศสัมพันธ์แบบข้ามเผ่าพันธุ์ แต่เป็นการสร้างพันธสัญญาเชิงจิตวิญญาณระหว่างกัน เสือขาวเป็นของมาร์ฆีโออย่างสมบูรณ์โดยการผ่านการพบกันในรุ่งเช้าวันนั้น ถือเป็นการสมสู่ในความหมายเฉพาะ เหตุการณ์นี้ดำเนินอยู่บนฉากจริง คือ ฉากสุเหร่า มีเสือขาวที่ปรากฏกาย และหายไปเป็นความมหัศจรรย์ โดยการสมสู่มีนัยถึงการหลอมรวมเวลาในอดีตกับปัจจุบันเข้าด้วยกันของวีรบุรุษในตำนานที่เข้ามามีบทบาทในปัจจุบัน ทำให้เห็นการฉายซ้ำของการถูกบุกรุกที่มีมาตั้งแต่ยุคอาณานิคม อีกทั้งผู้อ่านยังจะรู้สึกพร่าเลือน และเคลือบแคลงสงสัย เป็นการสลายพรมแดนระหว่างความจริงกับความฝัน ทำให้ผู้อ่านไม่สามารถตัดสินได้ว่าสิ่งใดเกิดขึ้นจริง สิ่งใดคือความฝัน

มาร์ฆีโอผู้สมสู่กับเสือขาวเป็นสัญญะของชาวอินโดนีเซียสมัยใหม่ที่จำเป็นต้องใช้ความเป็นท้องถิ่นยืนยันความเป็นตัวตนของชนพื้นเมือง อีกทั้งยังละทิ้งตำนานเกี่ยวกับนรสิงห์บราฮาลา มาร์ฆีโอเป็นประชากรรุ่นใหม่ของหมู่บ้าน นับเป็นคนที่เกิดมาในยุคสมัยใหม่ ดังนั้นการสมสู่กับเสือขาวที่เป็นตัวแทนของท้องถิ่นจึงสอดคล้องกับการตีความดังกล่าว มาร์ฆีโอเคยเปรียบว่าตัวเองคือนรสิงห์บราฮาลา แต่เมื่อมาร์ฆีโอได้รับพลังของเสือขาว ตำนานท้องถิ่นอย่างเสือสิลีวังงี หรือตำนานจินดากุจึงมีอิทธิพลเหนือตำนานนรสิงห์บราฮาลา ตำนานท้องถิ่นจึงเป็นสัญญะแห่งการท้าทาย และปฏิเสธวัฒนธรรมเมืองหลวง ยิ่งเป็นการยืนยันคุณค่าของความเป็นท้องถิ่นดั้งเดิม การสมสู่ดังกล่าวจึงยืนยันอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อขัดขืนต่อวัฒนธรรมเมืองหลวงนั่นเอง เป็นการปะทะกันระหว่างความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นวัฒนธรรมเมืองหลวง

2) มาเมะห์เห็นเงา และแววตาเสือในร่างของมาร์ฆีโอ: การปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมเก่า และวัฒนธรรมใหม่

มาเมะห์นึกย้อนไปเมื่อแววตาของเสือขาวเริ่มปรากฏขึ้น เป็นช่วงหลังจากมาร์ฆีโอสมสู่กับเสือขาว เป็นเวลาที่เสือขาวสิงอยู่ในร่างของมาร์ฆีโอเรียบร้อยแล้ว การที่มาเมะห์เห็นเงาเสือขาวในร่างของมาร์ฆีโอนั้น ตัวบทบรรยายไว้ว่าเป็นเงาราง ๆ เมื่อประกอบกับการที่มาร์ฆีโอมีเสืออยู่ในร่างแล้ว เงานั้นก็คือเงาของเสือขาว เธอเริ่มหวาดกลัวอันตรายจากเสือ แต่ท้ายที่สุดก็รู้สึกปกติกับสิ่งมหัศจรรย์ในร่างของพี่ชายเพราะคุ้นชินกับตำนานญินที่เชื่อว่าญินโคดัมที่ได้รับมาจาก

บรรพบุรุษ ซึ่งก็คือเสือขาวที่มาร์ฆีโอได้รับการสืบทอดมา นอกจากจะมีพลังมากขึ้นตามความเก่าแก่ของตระกูลแล้ว ญินจำพวกนี้จะดูแลคนในครอบครัวทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ยิ่งเน้นชัดการอิงข้อมูลเกี่ยวกับญินที่รับสืบทอดจากบรรพบุรุษซึ่งเป็นตำนานท้องถิ่น

> *มาเมะห์รู้ดี เธอไม่แน่ใจว่าคนอื่นจะรู้อีกหรือไม่ สิ่งบ่งบอกที่ว่านั้นจะเห็นได้ในที่มืดนั่นคือดวงตาของมาร์ฆีโอที่จู่ ๆ ก็พรายเป็นสีเหลืองเหมือนตาแมวโดยไม่มีต้นสายปลายเหตุ*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 81)

มาเมะห์เห็นสิ่งนี้บ่อยครั้งจนเป็นเรื่องปกติในโลกจริง การที่มาเมะห์วางใจกับสิ่งมหัศจรรย์นั้นหมายถึงการยอมรับการมีอยู่ หรือยอมรับความมมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นความจริง ดังที่ เวนดี บี. ฟาริส (อ้างถึงใน สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2554, น. 17) ได้สรุปลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของวรรณกรรมสัจนิยมมหัศจรรย์ประการหนึ่งว่า บทบรรยายเน้นรายละเอียดความเหมือนจริงของปรากฏการณ์ โลกในชีวิตจริงตามแบบฉบับของวรรณกรรมสัจนิยม แม้แต่เหตุการณ์มหัศจรรย์ก็จะได้รับการบรรยายอย่างละเอียดด้วยน้ำเสียง ลีลา และแสดงว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องปกติเรื่องหนึ่ง

> *แรก ๆ มาเมะห์หวาดกลัวดวงตาคู่นั้นอยู่เหมือนกัน กลัวว่าเสือจะกระโจนออกมา แต่เมื่ออยู่ด้วยกันนานเข้า เห็นดวงตาวาววับคู่นั้นในความมืดบ่อยเข้า เธอก็เลิกกลัว มันไม่ใช่ศัตรูของเธอหรอก มันไม่มีทางทำร้ายเธอ ตรงกันข้าม เสือตัวนั้นสิงอยู่ในร่างนั้นก็เพื่อคุ้มครองพวกเขาต่างหาก*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 81)

โลกจริง คือ ฉากบริบทของอินโดนีเซีย การดำเนินเรื่องของครอบครัวที่ต้องทนอยู่กับพ่อที่ไม่เอาไหน ความมหัศจรรย์ คือ เสือขาวที่อยู่ในร่างของพี่ชายซึ่งสุดท้ายแล้วทั้งสองถูกนำเสนอในฐานะของความจริงเหมือนกัน เป็นการหลอมรวมโลกความจริง และความมหัศจรรย์เข้าด้วยกัน นัยของการวางใจของมาเมะห์ตีความได้ว่าเป็นการวางใจในบรรพบุรุษและความเป็นท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งในครอบครัวนอกจากมาร์ฆีโอแล้วมาเมะห์ก็ไม่วางใจใครอีกเลย เสือขาวเป็นตัวแทนของบรรพบุรุษที่คอยดูแลปกป้องคนในครอบครัว มาเมะห์เป็นคนที่ยอมรับในวัฒนธรรมเก่าของท้องถิ่น ขณะที่คนอื่นๆ ในครอบครัวอย่างกอร์มา บิน ซูเอิบ กลับเป็นสัญญะของวัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามาซึ่งไม่อาจยอมรับความจริงเรื่องเสือขาว และนูราเอนีที่เป็นสัญญะพื้นที่บันดุงแต่ถูก

วัฒนธรรมใหม่อย่างกอร์มา บิน ซูเอิบทำลายจนย่ำแย่จนเธอไม่ได้มีบทบาทในการมองเสือในร่างลูกชาย จะเห็นว่าในนวนิยายเรื่องนี้บรรดาคนใกล้ชิดมาร์ฆีโอ มีเพียงมาเมะห์เท่านั้นที่ไม่ได้มีบทบาทเกี่ยวกับการรับวัฒนธรรมใหม่ทำให้เธอเป็นสัญญะของผู้สืบทอด และยอมรับวัฒนธรรมเก่าดั้งเดิมของท้องถิ่น

3) มาร์ฆีโอฆ่าอันวาร์ ซาดัต: การปะทะกันระหว่างชนพื้นเมือง และผู้บุกรุก

เหตุการณ์สยองที่เด็กหนุ่มมาร์ฆีโอฝังรอยฟันลงบนลำคอของอันวาร์ ซาดัต หลังจากที่เล่นชู้กับแม่ของเขา และพูดจาไม่ดีใส่เขานั้น เป็นเหตุการณ์ที่สร้างความพร่าเลือนแก่ตัวบท หลังจากที่มาร์ฆีโอได้สมสู่กับเสือขาวแล้วหนีออกจากบ้าน จนกลับมาจัดการเผาศพพ่อของตัวเอง มาร์ฆีโอเริ่มเห็นความไม่ปกติระหว่างอันวาร์ ซาดัตกับนูราเอนีแม่ของตน มาร์ฆีโอถือโอกาสไปสอบถามอย่างลูกผู้ชายกับอันวาร์ ซาดัต แต่คำตอบที่ได้มาเป็นคำตอบของคนเห็นแก่ตัว เสือขาวจึงปรากฏกายสังหารอันวาร์ ซาดัต การฆ่าอันวาร์ ซาดัตด้วยวิธีการแค่กัดนั้นหากทำด้วยเรี่ยวแรงของมนุษย์อย่างมากก็อาจเป็นแผล และสร้างความเจ็บปวดได้บ้างเท่านั้น แต่มาร์ฆีโอมีเสือขาวอยู่ในร่างทำให้พละกำลัง และการฝังคมเขี้ยวมีความร้ายกาจขึ้นไม่แพ้เสือจริง ๆ และยิ่งทวีความโหดร้ายด้วยจิตสังหารของเสือขาวที่สิงสู่มาร์ฆีโอ ลำคอของเหยื่อขาดกระจุย

> *เขาบอกว่ามีบางสิ่งบางอย่างอยู่ภายในร่างของเขา บางสิ่งบางอย่างที่ไม่ใช่แค่ลำไส้ สิ่งที่กระโจนออกมาข้างนอกและกระตุ้นตัวเขาให้ฆ่าอันวาร์ ซาดัต บางสิ่งบางอย่างที่แข็งแรงมาก เขาให้การกับตำรวจ จนกระทั่งแน่ใจว่าเขาไม่จำเป็นต้องใช้อาวุธใด ๆ ทั้งสิ้น*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 71)

มาร์ฆีโอแสดงให้ถึงความผิดปกติของร่างกาย ท่ามกลางสถานการณ์แห่งความโหดเหี้ยม แม้มาร์ฆีโอจะไม่ได้กลายร่างเป็นเสือแต่พลังกำลังของมาร์ฆีโอเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลจากเสือขาว อีกทั้งยังมอบความโหดเหี้ยม และความดิบเถื่อนให้แก่เด็กหนุ่มด้วย แม้อันวาร์ ซาดัตตายไปแล้ว แต่มาร์ฆีโอยังกระหายเลือด และทำร้ายร่างไร้วิญญาณของอันวาร์ ซาดัตไม่หยุด ก้อนเนื้อที่อยู่ในปากของมาร์ฆีโอ ไม่ได้ถูกกลืนลงไปกลับคายทิ้งลงพื้น จริงอยู่ว่าด้วยลักษณะการโจมตีของเสือนั้นจะกัดเข้าที่คอของเหยื่อ จะกินเนื้อเมื่อเหยื่อตายไป แต่มาร์ฆีโอกลับคายทิ้ง เหตุการณ์นี้เป็นความปรารถนาของมาร์ฆีโอที่จะสังหารอันวาร์ ซาดัตที่ลักลอบเล่นชู้กับแม่ของเขา ไม่ใช่อาการกระหายเหยื่อของเสือ การกัดซ้ำไปซ้ำมานั้นเป็นการฉลองการแก้แค้นของมาร์ฆีโอ การกระทำของมาร์ฆีโอจึงเป็นการกระทำในท่วงท่า และร่างกายของมนุษย์ซึ่งรับกำลัง และการสวม

วิญญาณมาจากเสือขาว ไม่ใช่การกระทำของเสือขาวโดยตรง จุดนี้ทำให้พรมแดนระหว่างความจริงกับความมหัศจรรย์พร่าเลือน

> *มีก้อนเนื้อชิ้นหนึ่งไร้ความรู้สึกคาอยู่ที่ปากของมาร์ฆีโอ เขารีบถ่มลงพื้นและมันก็กลิ้งไปมาอยู่ตรงนั้น...จุมพิตครั้งที่สองยิ่งเป็นการตอกย้ำความตายและเถลิงอำนาจเหนือความปรารถนาทั้งมวลงับติดขากรรไกรที่แข็งแรง ได้เศษเนื้อติดปากและคายทิ้งลงพื้นเขาทำซ้ำอีกครั้งซ้ำไปซ้ำมาอย่างไร้จังหวะจะโคน*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 71)

ในตอนท้ายเรื่องมีตัวบทที่บรรยายเพื่อสร้างความสับสนว่าเป็นการกระทำของมนุษย์หรืออมนุษย์ (ผู้มีวัฒนธรรมหรือไร้วัฒนธรรม) ในประเด็นความมหัศจรรย์เรื่องเสือขาวที่ออกมาจากร่าง ซึ่งตีความได้ว่าเสือขาวที่ออกมานั้นอยู่ในลักษณะเงามากกว่าจะออกมาเป็นร่างเสือจริง เพราะมาเมะห์น้องสาวของมาร์ฆีโอเองก็เคยพบเงาของเสือขาวที่ปรากฏอยู่ในร่างของมาร์ฆีโอ อีกทั้งในตัวบทบรรยายเหตุการณ์สังหารนั้น เน้นไปที่การกระทำของคน คือ การยืนสองขา ใช้มือหนึ่งจิกหัวแล้วฝังรอยฟันลงบนคอ ดังนั้น ตีความได้ว่ามีเงาของเสือขาวปรากฏขึ้นตามที่มาเมะห์เคยพบแต่ร่องรอยการกระทำฆาตกรรมล้วนมาจากการกระทำของมนุษย์ ลักษณะสัจนิยมมหัศจรรย์เกิดขึ้นผ่านฉากจริง คือ บ้านของอันวาร์ ซาดัต ตัวละครสัจนิยม คือ อันวาร์ ซาดัต และตัวละครมหัศจรรย์ที่สร้างเหตุการณ์มหัศจรรย์ขึ้น คือ มาร์ฆีโอ และเสือขาว

เหตุการณ์ที่มาร์ฆีโอฆ่าอันวาร์ ซาดัตนั้นเป็นเหตุการณ์ที่สลายพรมแดนระหว่างความจริงและความมหัศจรรย์ และตัวละครทั้งสองก็มีนัยเกี่ยวกับการปะทะกันระหว่างท้องถิ่นนิยม และผู้บุกรุก มาร์ฆีโออันเป็นเด็กหนุ่มในยุคสมัยใหม่ที่สมสู่กับเสือขาวในตำนานจึงกลายเป็นตัวแทนของความเป็นท้องถิ่นที่ต่อต้านอันวาร์ ซาดัตที่เป็นประชากรที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ และรุกล้ำพื้นที่แห่งชีวิตคือแม่ของมาร์ฆีโอไป โดยแม่ของมาร์ฆีโอเองก็เป็นหญิงในแบบฉบับโบราณที่เป็นแม่บ้านไม่มีปากเสียงแต่ถูกล่อหลอกให้เล่นชู้ หรืออาจตีความไปได้ทั้งชนพื้นเมืองกับประชากรกลุ่มแรก ชนพื้นเมืองกับรัฐ หรือชาวอินโดนีเซียกับเจ้าอาณานิคม โดยการสะท้อนผ่านตำนานท้องถิ่น รอยเขี้ยวของมาร์ฆีโอจึงเป็นการประกาศชัยชนะของท้องถิ่นที่ได้ยืนยันตัวตนอีกครั้งหลังจากการประกาศเอกราชของอินโดนีเซีย ด้วยแนวคิดชาตินิยมภายใต้การนำของซูการ์โน ฮัตตา ประธานาธิบดี ใน ค.ศ. 1945-1967 ซูการ์โนเชื่อมั่นในการปกครองแบบศูนย์รวม เพราะเขาเห็นว่าอินโดนีเซียเป็นสังคมที่มีความหลากหลายในทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม รวมถึงสภาพภูมิประเทศเป็นหมู่เกาะเสี่ยงต่อความแตกแยก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมี

ระบบการปกครองที่ทำให้รัฐบาลมีความเข้มแข็งสามารถสร้างความมั่นคงและเป็นหนึ่งเดียวให้กับประเทศ (ภาณุวัฒน์ พันธุ์ประเสริฐ, 2557, อ้างถึงใน สามารถ ทองเผือ, 2562, น. 15)

มาร์ฆีโอเป็นสัญญะของความเชื่อท้องถิ่นที่เถลิงอำนาจเหนือความจริงจากโลกภายนอก เพราะอันวาร์ ซาดัตเป็นศิลปินเจ้าสำราญที่มาจากเมืองอื่น อันวาร์ ซาดัตผู้เป็นศิลปินเจ้าสำราญเป็นภาพแทนของประชากรกลุ่มที่หนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีพัฒนาการทางสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านศิลปกรรม ทั้งอันวาร์ ซาดัตยังเป็นเหมือนคนจากภายนอกที่สามารถเป็นได้ทั้งรัฐ และเจ้าอาณานิคมที่เคยปกครองอินโดนีเซียอย่างญี่ปุ่น โปรตุเกสและฮอลันดา มาร์ฆีโอกับอันวาร์ ซาดัตจึงกลายเป็นคู่ขัดแย้งที่มีนัยสองแบบ คือ ชนพื้นเมืองผู้สถาปนาตนเองเหนือประชากรกลุ่มแรกของอินโดนีเซีย และชนพื้นเมืองผู้เถลิงอำนาจเหนือการกดขี่ของรัฐ หรือเจ้าอาณานิคม

2.2 การสร้างตัวละคร

เสือขาวและมาร์ฆีโอทำให้พรมแดนของความจริงและความมหัศจรรย์พร่าเลือน เสือขาวจะอยู่ในฐานะตำนาน และความมหัศจรรย์ มาร์ฆีโอจะอยู่ในฐานะโลกสมัยใหม่ และความจริง เมื่อเกิดเหตุการณ์สมสู่กัน โลกทั้ง 2 จึงได้หลอมรวมกัน ขณะที่ทั้งเรื่องเล่าดึกดำบรรพ์ ตำนานต่างๆ เกี่ยวกับเสือขาวที่ปรากฏอยู่ในเรื่องนั้นถูกนำเสนอในฐานะความจริงเช่นกัน

1) มาร์ฆีโอ: ผู้สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาร์ฆีโอเป็นเด็กที่เอาใจใส่แม่และมีความอ่อนโยน แต่สิ่งที่มาร์ฆีโอพยายามทำให้แม่เองก็ทำได้เพียงบรรเทาความทุกข์ของแม่เท่านั้น มาร์ฆีโอแค้นกอร์มา บิน ซูเอิบเป็นอย่างมาก ซึ่งต้นตอความโหดร้ายมาจากการที่ตนไม่ประสบความสำเร็จในฐานะช้างเท้าหน้าที่ออกไปหางานเมืองหลวงมา 2 ปี จนเขาเปลี่ยนเป็นคนละคน อารยขัดขืนของมาร์ฆีโอจึงตอกย้ำความล้มเหลวของผู้เป็นพ่อทั้งในฐานะหัวหน้าครอบครัว และในฐานะมนุษย์ กอร์มา บิน ซูเอิบจึงกลายเป็นสัญญะของความล้มเหลวของผู้ที่รับวัฒนธรรมเมืองหลวง ขัดแย้งกับมาร์ฆีโอในฐานะสัญญะของผู้สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น

> *เช้าวันจันทร์มาร์ฆีโอจึงไปโรงเรียนในสภาพเดินขากะโผลกกะเผลกหลังถูกกอร์มาเฆี่ยนตี กดลงอ่างน้ำ กระชากใบหูและขว้างด้วยขันใส่น้ำที่ทำจากกะลามะพร้าว*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 172)

มาร์ฆีโอได้ยินตำนานเกี่ยวกับเสือขาวมาตั้งแต่เด็กผ่านเรื่องเล่าของปู่ ในมุมมองของมาร์ฆีโอเรื่องเล่าเหล่านั้นเป็นเรื่องเล่าที่น่าอัศจรรย์ใจ จนมาร์ฆีโอได้พบกับเสือขาวครั้งแรกในสุเหร่า ตอนย่ำรุ่ง มาร์ฆีโอมีความพิศวงในภาพที่ปรากฏต่อหน้า เหตุการณ์นี้เป็นความมหัศจรรย์ตามมุมมองของมาร์ฆีโอ มาร์ฆีโอยังไม่ยอมรับเสือขาวในฐานะความจริง จนกลับใจเชื่อในภายหลัง

> *เสือตัวนั้นมีชีวิตจริง ๆ ขนหนานุ่มราวกับไม้ปัดฝุ่น มันเก็บกรงเล็บแสดงถึงความเป็นมิตร ยกเท้าขึ้น มาร์ฆีโอยื่นมือไปอีกครั้ง มันตบเบา ๆ เหมือนแมวขี้อ้อน*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 82)

การไล่ตะครุบกันยิ่งสื่อถึงความจริงที่เกิด และเสือขาวยังถูกยืนยันถึงที่มาที่ไปอีกด้วยว่าเป็นปู่ของมาร์ฆีโอจากที่ตัวบทเคยบรรยายว่าเขาคิดว่าเสือขาวเป็นปู่ที่ตายไป มาร์ฆีโอที่มีเสือขาวสิงอยู่ในร่างจึงมีนัยสำคัญผ่านการอิงถึงตำนานท้องถิ่นที่สื่อว่าชนพื้นเมืองอินโดนีเซียมีความผูกพันกับเสือเป็นอย่างมาก ตำนานท้องถิ่นจึงถูกหยิบมาใช้ มาร์ฆีโอที่ถูกพ่อทำร้ายจึงเป็นตัวแทนของชนพื้นเมืองบันดุงที่ถูกทำร้ายมาอย่างยาวนาน ทั้งโดยอำนาจจากทวีปอื่น และอำนาจจากศูนย์กลางของอินโดนีเซียเอง มาร์ฆีโอที่กำเนิดจากนูราเอนีก็คือชาวพื้นเมืองบันดุงที่เกิดมาจากบันดุงที่ยังไม่ถูกวัฒนธรรมเมืองหลวงกลืนกินดังที่นูราเอนีไม่ส่งต่อความเกลียดชังสู่มาร์ฆีโอ ภายหลังในบริบทของเหตุการณ์ที่นูราเอนีเผลอใจให้อันวาร์ ซาดัตก็คือบันดุงที่ถูกเจ้าอาณานิคมอย่างญี่ปุ่นมาตั้งฐานทัพและปลูกฝังแนวคิดชาตินิยมจนนำไปสู่การประกาศเอกราช ยังสื่อว่าการที่มาร์ฆีโอสังหารอันวาร์ ซาดัตมีนัยของการเถลิงอำนาจของโลกแห่งท้องถิ่นเหนือผู้บุกรุก มาร์ฆีโอจึงเป็นสัญญะของผู้สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างบันดุง ซึ่งนัยของการต่อต้านอาณานิคมนี้สอดคล้องกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่วิทย์ บัณฑิตกุล (2555, น. 30) กล่าวว่าชาวอินโดนีเซียในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุด มีความคิดเรื่องการชื่นชมต่อการใช้กำลังของกองทัพญี่ปุ่นที่เข้ามา ซึ่งแตกต่างจากค่านิยมเดิมของชาวชวาที่นิยมการไม่แสดงออก หลีกเลี่ยงการแสดงความก้าวร้าว และเน้นการเคารพนบนอบ ทำให้ชาวอินโดนีเซียรุ่นใหม่เริ่มคิดว่า ความจริงแล้วพวกเขาควรต่อต้านเจ้าอาณานิคมแทนที่จะยินยอมอย่างสงบ

2) เสือขาว: บรรพบุรุษของชนพื้นเมือง

เสือขาวในตัวมาร์ฆีโอนั้นแต่เดิมอยู่ในฐานะของเรื่องเล่าของปู่ และมะ มัวฮ์นักเล่านิทานประจำ เรื่องเล่าเกี่ยวกับเสือของปู่ถูกมาร์ฆีโอมองว่าเป็นความมหัศจรรย์ แต่ขณะเดียวกันตัวบทยืนยันว่าในยุคหนึ่งเรื่องเล่าเหล่านี้เป็นความจริง มะ มัวฮ์เองได้ยืนยันในความจริงของเรื่องเล่าตำนานเสือขาวของเธอ

ปู่บอกว่าเขายังเล็กเกินกว่าที่จะฝึกสัตว์ดุร้ายให้มันเชื่องได้ เพราะมันตัวใหญ่ยิ่งกว่าเสือลายเมฆ ใหญ่กว่าเสือทั่วไปที่เราเห็นกันในสวนสัตว์หรือคณะละครสัตว์หรือหนังสือเรียน

(เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 86)

มะ มัวฮ์กล่าวว่าการเลี้ยงเสือขาวของปู่ คือ การเลี้ยงเป็นสหายแบบญินโคดัม เสือขาวมีขนาดตัวใหญ่มาก และมีความดุร้าย มาร์ฆีโอยังเด็กเกินไปที่จะรับเสือขาวตัวนี้ แสดงให้เห็นว่าเสือขาวมีฐานะเป็นความจริงในมุมมองของอดีตที่มีการเลี้ยงเสือขาวจริง ๆ ซึ่งมาร์ฆีโอรับรู้ผ่านตำนานของปู่ที่มีเสือขาวอาศัยอยู่ในร่างและมีชื่อเสียงในฐานะนักรบในหมู่บ้านที่ปกป้องชาวบ้านจากการกดขี่ของเจ้าอาณานิคมที่มาอยู่ในพื้นที่

พวกเขาต่อสู้ต้านทานแผนการของชาวดัตช์ที่จะเกณฑ์คนหนุ่มไปทำงานที่เดอลี กระสุนปืนไม่ระคายผิวพวกเขา รวมทั้งดาบซามูไรของญี่ปุ่นที่เดินทางมาถึงหลังจากนั้นด้วย และถ้าพวกเขาโกรธเสือขาวจะออกจากร่างเพื่อขย้ำศัตรู แม้กระทั่งนักรบกองโจรซึ่งตั้งค่ายมั่นคงอยู่ในป่าอย่างยาวนาน พวกเขาสามารถขับไล่ไปได้

(เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 87)

ตัวบทมีการนำเสนอเหตุการณ์ที่อินโดนีเซียยังถูกมหาอำนาจจากตะวันตกอย่างฮอลันดาปกครอง และมหาอำนาจจากตะวันออกอย่างญี่ปุ่นปกครอง เรื่องราวบาดแผลของชนพื้นเมืองมักถูกลบเลือนไปจากหน้าประวัติศาสตร์ ตัวบทจึงมีการอ้างอิงประวัติศาสตร์บาดแผลเพื่อตอกย้ำความป่าเถื่อนของเจ้าอาณานิคม ความโหดร้ายทารุณที่ชนพื้นเมืองต้องพบเจอถูกต้านทานไว้ด้วยความจริงแบบท้องถิ่นอย่างเสือขาว ซึ่งในตัวบทนั้นให้การยอมรับเสือขาวในฐานะความจริงซึ่งเป็นผู้ที่ปกป้องชุมชน โดยตัวบทนี้สอดคล้องกับตำนานจินดากุของท้องถิ่นเกอรินจิในปัจจุบัน จนเหตุการณ์หลังจากสมสู่ มาร์ฆีโอกระวนกระวายใจมองหาเสือขาวที่หายไป แต่เมื่อรู้ตัวว่าเสือขาวมาอาศัยในร่างเขาแล้ว เขาจึงสงบและบอกสถานะของตนกับเพื่อนคนหนึ่งว่าเขาไม่โสดแล้ว สื่อถึงการยอมรับความมหัศจรรย์ในฐานะความจริง

เขายังคงคิดถึงมัน มองเห็นภาพของมันตรงผืนผ้าใบ รู้สึกคล้าย ๆ จะเป็นบ้า ราวกับความเย้ายวนที่เกิดขึ้นเมื่อเห็นผู้หญิงพยศและอยากจะลูบไล้ร่างกายเธอ

(เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 97)

ความอัศจรรย์ใจของมาร์ฆีโอถูกทำลายผ่านความจริงเบื้องหน้าที่สัมผัส รวมไปถึงเหตุการณ์หลังจากการสมสู่ มาร์ฆีโอยอมรับเสือขาวในฐานะความจริงเหมือนที่ปู่มองเสือขาวว่าเป็นความจริง ไม่ใช่ความมหัศจรรย์ เมื่อมาร์ฆีโอเพิกเฉยต่อความมหัศจรรย์ในมุมมองของโลกสมัยใหม่ที่ปรากฏ ทำให้ความมหัศจรรย์ดำรงอยู่ในพื้นที่สัจนิยมในฐานะความจริง เส้นแบ่งของความจริงและความมหัศจรรย์จึงพร่าเลือน โลกทั้งสองดูเหมือนจะถูกหลอมรวมไว้ด้วยกัน ซึ่งจากการที่เสือขาวถูกสืบทอดมาตั้งแต่รุ่นปู่ เป็นตำนานมาถึงปัจจุบัน นอกจากเสือขาวเป็นสัญญะของความเป็นท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นสัญญะของบรรพบุรุษที่คอยปกป้องคุ้มครองลูกหลานชาวบันดุงตั้งแต่โบราณกาลจนปัจจุบัน ดังเหตุการณ์ที่เสือขาวที่อยู่ในร่างมาร์ฆีโอสังหารอันวาร์ ซาดัตที่เป็นสัญญะของผู้บุกรุก

การสร้างฉาก

ฉากหลุมศพของกอร์มา บิน ซูเอิบนั้นเป็นฉากสำคัญที่แสดงให้เห็นความมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นบนความจริง พื้นที่จริงของหมู่บ้าน ขณะที่ฉากอื่นนั้นจะอยู่ในฐานะฉากที่เป็นพื้นที่ของความเป็นสัจนิยมมหัศจรรย์ในประเด็นอื่นมากกว่าในตัวมันเอง กล่าวคือ ฉากนี้เป็นฉากจริงหนึ่งเดียวที่เกิดความมหัศจรรย์ขึ้นนั่นเอง

1) หลุมศพของกอร์มา บิน ซูเอิบ: ดินแดนที่ไม่ต้อนรับคนนอก

การที่กอร์มา บิน ซูเอิบกลับมาอย่างผู้ปราชัยสะท้อนความล้มเหลวในการหางานทำนอกบ้าน อีกทั้งยังสื่อถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมท้องถิ่นและภายนอก เพราะนอกจากผู้ที่ไปหางานทำต่างถิ่นแล้ว ในบริบทของท้องถิ่นกลับไม่มีใครอื่นใดที่สนใจสิ่งของมีค่าหรือความสำเร็จในลักษณะที่กอร์มา บิน ซูเอิบใฝ่ฝันเลย สื่อถึงวัฒนธรรมทางสังคมที่มีปัญหาของโลกภายนอก ได้แก่ค่านิยมเกี่ยวกับความสำเร็จ และแนวคิดชายเป็นใหญ่ทำให้สังคมที่ดำเนินตามวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นมีปัญหา การที่กอร์มา บิน ซูเอิบกลับมาแล้วทำตัวเปลี่ยนไปยิ่งสื่อถึงปัญหาที่ส่งผลต่อความคิดของคนที่เข้าร่วมวัฒนธรรมนั้น ภายหลังกอร์มา บิน ซูเอิบก็กลายเป็นคนนอกในสังคมบันดุงอย่างสิ้นเชิง

หลังจากกอร์มา บิน ซูเอิบ เสียชีวิต ก็จะเข้าสู่พิธีฝังศพ ผู้จัดการงานศพ คือ มาร์ฆีโอ ในงานศพนั้นผู้ร่วมงานทุกคนต่างรังเกียจกอร์มา บิน ซูเอิบเพราะรู้ดีถึงความโหดร้าย ตัวบทแสดงมุมมองของท้องถิ่นว่าแม้กระทั่งผืนดินที่จะทำพิธีฝังนั้นก็ไม่อาจเต็มใจยอมรับ

> *ปรากฏว่าหลุมศพเล็กเกินไปจนใส่กอร์มาลงไปไม่ได้ “พระเจ้าช่วย” สัปเหร่อพูดกึ่งสบถ “ฉันวัดขนาดแล้วนะ” มาร์ฆีโอเองก็เห็นกับตาและคิดว่าบางทีอาจจำเป็นต้องขยายเพิ่มอีกสักหนึ่งหรือสองคืบ พวกเขาจึงยกศพขึ้นมาอย่างทุลักทุเล*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 231)

ในเหตุการณ์พิธีฝังศพ สัปเหร่อยืนยันแน่ชัดว่าได้ขุดหลุมที่มีขนาดกว้างเพียงพอที่จะใส่ศพของกอร์มา บิน ซูเอิบลงไปได้ แต่กลับเล็กเกินไปจนต้องขยายหลุมเพิ่ม การขยายหลุมนั้นยังไม่เพียงพอต่อการใส่ศพของเขา

> *ไม่มีใครรู้ว่าร่างนั้นยาวขึ้นเหมือนกับน้ำหนักที่ยิ่งหนักขึ้น*
> *หรือหลุมศพที่หดลง หลังจากที่ขุดขยายหลุมศพแล้ว “ห่ารากˮ*
> *คราวนี้สัปเหร่อด่าจริงๆ “แผ่นดินตรงนี้ไม่อยากต้อนรับร่างมันˮ*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 23)

การขยายหลุมครั้งที่สองก็ยังไม่เพียงพอต่อการฝังศพกอร์มา บิน ซูเอิบ สัปเหร่อให้ความเห็นว่า “แผ่นดินตรงนี้ไม่อยากต้อนรับร่างมัน” นั่นเพราะว่าทุกคนทราบดีถึงความชั่วร้ายของกอร์มา บิน ซูเอิบ ทั้งมาร์ฆีโอและสัปเหร่อต่างก็เริ่มแสดงการยอมรับในความมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นแล้วว่า เป็นความจริงผ่านการหาเหตุผลรองรับการหดตัวของหลุม ต่อมาทั้งคู่ก็ขยายหลุมอีกครั้ง จนตัวแทนชนพื้นเมืองอย่างคียาญีฌะห์โรครูสอนศาสนาเริ่มสวดอ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ยอมรับร่างนั้นลงผืนดินจนเกิดความมหัศจรรย์ในฉากจริง คือ ลมกรรโชกและใบไม้พากันร่วงกราว

> *เขากำลังบ่นพึมพำสวดอ้อนวอนต่อพระผู้พิพากษาให้รับ*
> *ร่างนั้นเพราะมนุษย์ผู้มีชีวิตไม่อยากให้ร่างนั้นไม่ได้รับ*
> *การฝังและปล่อยให้เน่าเปื่อย ตลอดเวลาที่เขาสวดใบไม้*
> *พากันร่วงหล่นลมกรรโชกแรง*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 232)

แม้ว่าคียาญีฌะห์โรจะเกิดความไม่เข้าใจ และรู้สึกสับสนกับสถานการณ์เบื้องหน้าที่หลุมไม่ยอมรับร่างของกอร์มา บิน ซูเอิบในตอนแรก แต่การที่เขาสวดอ้อนวอน หมายถึง เขาเองยอมรับว่าเหตุการณ์หลุมหดแคบตรงหน้าเป็นความจริง ความมหัศจรรย์ต่างๆ ที่เกิดหลังการสวดอ้อนวอน ก็เกิดขึ้นจริงในฉากจริงเช่นเดียวกับหลุมศพ การที่คียาญีฌะห์โรสับสนในจังหวะแรกตีความได้ว่า คือ ความกังวลถึงพิธีศพที่จะไม่เรียบร้อย ไม่ใช่การตระหนกต่อสิ่งมหัศจรรย์ ยิ่งในส่วนของมาร์ฆีโอเองกลับมองข้ามความมหัศจรรย์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น แต่กลับพุ่งเป้าไปที่ความโกรธที่ไม่ได้ฝังร่างกอร์มา บิน ซูเอิบเสียที ทำให้พรมแดนของความจริงและความมหัศจรรย์สลายไป ความมหัศจรรย์อย่างหลุมที่หดแคบ และบรรยากาศที่ลมกรรโชก ใบไม้ร่วงหล่นนั้นได้หลอมรวมเข้ากับฉากจริงอย่างสุสานแห่งหนึ่งในพื้นที่บันดุง แสดงถึงความปกติในมุมมองของ

ตัวละครต่อปรากฏการณ์ตรงหน้า ซึ่งปรากฏการณ์ตรงหน้านั้นมีที่มาจากความเชื่อ และมุมมองของความเป็นท้องถิ่น

3. แนวคิดที่นำเสนอผ่านสัจนิยมมหัศจรรย์ในนวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง ของเอกา กุรณียาวัน

นวนิยาย เรื่อง สมิงสำแดง มีแนวคิดที่นำเสนอ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นท้องถิ่นอินโดนีเซีย และแนวคิดเกี่ยวกับการโต้กลับเชิงวัฒนธรรม สังคมและประวัติศาสตร์ ซึ่งจะถูกสื่อสารผ่านสัญญะที่ต้องตีความ รวมไปถึงการสื่อสารผ่านการอ้างถึงตำนานท้องถิ่น เรื่องเล่า และความเชื่อท้องถิ่น แนวคิดที่ปรากฏต่อไปนี้เป็นแนวคิดที่ศึกษาจากบริบทของกลวิธีการประพันธ์

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นท้องถิ่นอินโดนีเซีย

ตำนานท้องถิ่นในอินโดนีเซียนั้นมีความหลากหลาย และยังเด่นชัดอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ จนถึงปัจจุบัน ผู้เขียนนวนิยายสมิงสำแดงได้หยิบตำนาน และเรื่องเล่าต่าง ๆ ในบันดุงนำมาใช้เพื่อสื่อสารถึงปัญหาทั้งเชิงวัฒนธรรม สังคม และประวัติศาสตร์ ตำนานเหล่านี้ผู้เขียนชูขึ้นมาเพื่อต่อรองกับวัฒนธรรมกระแสหลัก

> *พวกเขายังคงนับถือนายทหารเกษียณผู้นี้ และเชื่อฟังในคำสั่ง ดังนั้นเขาจึงรีบร้อนไปที่นั่น และเห็นผู้คนคลาคล่ำเต็มไปด้วยคำถามแถวบริเวณรูปปั้นเสือแห่งสิลีวังงี และเสาธงชาติ*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 77)

รูปปั้นเสือสิลีวังงีปรากฏในนวนิยายเพียงเหตุการณ์เดียว คือ ตอนที่มาร์ฆีโอถูกจับหลังจากสังหารอันวาร์ ซาดัต การปรากฏของรูปปั้นเสือสิลิวังงีตอกย้ำความเป็นท้องถิ่นได้อย่างดี ตำนานนี้เชื่อมโยงไปถึงการถือครองเสือขาวของมาร์ฆีโอ และยืนยันความจริงของตำนานเรื่องนี้ ซึ่งขณะเดียวกันการสังหารอันวาร์ ซาดัต ที่เป็นการต่อต้านการเข้ามาของโลกภายนอก และมีนัยไปถึงการคุกคามในยุคอาณานิคมนั้นก็เชื่อมโยงไปถึงเรื่องเล่าท้องถิ่นอินโดนีเซียของเสือจินดากุที่ปกป้องหมู่บ้านจากนายทุนที่เข้ามารังแกชาวบ้านและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การเชื่อมโยงไปถึงตำนานท้องถิ่นนี้แสดงถึงคุณค่าของตำนาน และเรื่องเล่าของท้องถิ่นอินโดนีเซีย รูปปั้นเสือสิลีวังงีที่เคียงคู่เสาธงชาติตามการบรรยายในตัวบทนั้นจึงหมายถึงความเสมอภาคกันของความจริง และคุณค่าของวัฒนธรรมทั้ง 2 แบบ ในขณะที่วัฒนธรรมท้องถิ่นถูกกดทับอยู่นั่นเอง

> *คืนนั้นเขาฝันเห็นญินสาวออกมาจากตาน้ำ ชักชวนเขาแต่งงานกับเธอ ญินตนนั้นหน้าตาเหมือนกับมหารานี แต่เมื่อเขาตื่นนอนในตอนเช้าเขาพบเสือเผือกนอนหมอบอยู่ข้างกาย และนั่นคือจุดเริ่มต้น*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 97)

ตัวบทมีการกล่าวถึงญินจากคำบอกเล่าของปู่ มาร์ฆีโอได้พบกับญินสาวเป็นครั้งแรกในความฝัน ซึ่งญินตนนั้นหน้าตาเหมือนกับมหารานีคนรักของเขา เสือขาวก็เป็นญินประเภทหนึ่ง ซึ่งญินสาวเองก็เป็นตำนานของท้องถิ่นอินโดนีเซียในระดับเดียวกับตำนานกษัตริย์สิลีวังงี และตำนานจินดากุ

> *แม่น้ำสายนี้ลึกและน้ำนิ่ง แต่ไม่มีจระเข้อาศัยอยู่ จะมีก็แต่พรายน้ำนาม เลอเลิด ชามัก ที่เชื่อกันว่าสามารถม้วนน้ำได้ราวกับม้วนเสื่อ สัตว์ในตำนานที่ไม่เคยพบเจอ แต่ทำให้พวกเด็กๆ กลัวจนหัวหดได้*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 83)

ตำนานเลอเลิด ชามัก เป็นตำนานเกี่ยวกับภูตผี วิญญาณ ของชาวอินโดนีเซีย เป็นผีที่สิงอยู่ในผ้าห่อศพของตนเพราะไปไหนไม่ได้ “เลอเลิด ชามัก” แปลตามตัวอักษรได้ว่า “ม้วนเสื่อ” (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 83) ซึ่งคล้ายกับอีกตำนานหนึ่งของอินโดนีเซียคือ โปจอง (Pocong) ซึ่งเป็นผีที่สิงอยู่ในผ้าห่อศพเช่นเดียวกัน แต่ในกรณีของเลอเลิด ชามักนั้นอยู่ในบริบทของท้องถิ่นต่างจากโปจอง ทำให้การนำเสนอตำนานเลอเลิด ชามักเป็นการนำเสนอตำนานท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่งัดง้างตำนานโปจองของวัฒนธรรมเมืองหลวงอินโดนีเซีย

> *เรื่องที่แสดงคืนนั้นคือ ติติอัน รัมบุต ดิเบละห์ ตูจูฮ์ เป็นเรื่องราวของลูกทรพีที่ในตอนแรกเหมือนกับมาลิน กุนดังวีรบุรุษในตำนาน แต่ต่อมาร่ำรวย และละทิ้งแม่จนถูกสาปกลายเป็นหิน*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 153)

ในตอนหนึ่ง กอร์มา บิน ซูเอิบ พานูราเอนีในวัยสาวไปชมการแสดงคล้ายมาลิน กุนดัง ซึ่งเป็นนิทานพื้นบ้านของชาวสุมาตราว่าด้วยเรื่องของเด็กชาวหนุ่มประมงซึ่งร่ำรวยหลังจากออกทะเลแสวงโชค เขาแสร้งทำเป็นไม่รู้จักมารดาที่ยากจน จนถูกผู้เป็นมารดาสาปให้กลายเป็นหิน (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 153) แสดงถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านที่ทัดเทียมกับนิทานสมัยใหม่ที่แสดงบนเวทีไม้ไผ่อีกฝั่งหนึ่งของฉาก เป็นการตอบโต้เชิงวัฒนธรรมผ่านการอ้างอิงนิทานพื้นบ้าน

ตัวบทมีการนำเสนอเรื่องเล่าท้องถิ่นไว้ในเนื้อเรื่อง ซึ่งมีนัยเชิงวัฒนธรรม เพื่อประกาศคุณค่าของอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่ไม่ควรถูกลดทอนโดยวัฒนธรรมเมืองหลวง การนำเสนอรูปปั้นเสือสิลวิวังงีเป็นสัญญะของการแข็งขืนต่อการคุกคามทั้งจากรัฐ และการประกาศชัยชนะเหนือประวัติศาสตร์บาดแผลจากยุคอาณานิคม การที่นวนิยายได้อ้างอิงตำนานท้องถิ่นอย่างกษัตริย์สิลีวังงี และตำนานจินดากุ นอกจากจะสื่อนัยของการปกป้องดินแดนแล้ว ยังเป็นการเชิดชูตำนานในบริบทท้องถิ่นเหนือตำนานจากวัฒนธรรมเมืองหลวง เช่นเดียวกับ ตำนานญิน ตำนานเลอเลิด ชามัก และนิทานท้องถิ่นสุมาตราที่สื่อถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการโต้กลับเชิงวัฒนธรรม สังคม และประวัติศาสตร์

นวนิยายสมิงสำแดงนั้นซ่อนรายละเอียดเล็ก ๆ ไว้มากมาย มีนัยที่สื่อไปถึงปัญหาเชิงวัฒนธรรม สภาพสังคมในสมัยใหม่ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในชุมชน และร่องรอยของประวัติศาสตร์บาดแผลของชนพื้นเมืองที่ถูกจดจำในฐานะเรื่องเล่า ความเป็นท้องถิ่นจึงถูกกดทับไปพร้อม ๆ กับบาดแผลทางประวัติศาสตร์ที่ถูกรัฐศูนย์กลางยัดเยียด และไม่รับผิดชอบ

1) บรรพบุรุษเมือง และมะ ราบิอะฮ์: ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับพื้นที่ทำกิน

ในบริบทของนวนิยายมีการกล่าวถึงตำนานเกี่ยวกับบรรพบุรุษเมืองที่เป็นผู้บุกเบิกพื้นที่ซึ่งเป็นฉากในเรื่อง

> *ก่อนหน้านั้นหลายปีโข คราที่สถานที่แห่งนั้นยังเป็นเพียงป่าดง ยกเว้นตามแนวชายฝั่งทะเลที่มีชาวประมงอาศัยอยู่ ที่ดินเหล่านั้นอาจยังไม่มีใครเป็นผู้ครอบครอง...จากทิศตะวันออกเริ่มปักหลักหมุดสร้างอาณาเขตและจัดการแบ่งสรรปันส่วนกันในหมู่พวกเขา ในอดีตชายเหล่านี้คือชายฉกรรจ์สิบสองคนที่เดินทางมาด้วยลา...พวกเขาหักร้างถางพง ปลูกข้าว และถูกจดจำในฐานะบรรพบุรุษเมือง*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 138)

ตัวละครในบริบทของนวนิยายสอดคล้องกับประชากรกลุ่มที่ 3 ของอินโดนีเซีย เป็นกลุ่มที่มีความล้าหลังมาก อาศัยอยู่ตามบริเวณเทือกเขาในส่วนลึกของประเทศ ดำเนินชีวิตอยู่ด้วยการล่าสัตว์และการเพาะปลูก รัฐบาลอินโดนีเซียได้เข้าไปปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของชนกลุ่มนี้แล้ว ชนกลุ่มนี้ยังยึดหลักการปฏิบัติที่เรียกเป็นภาษาอินโดนีเซียว่า “โกตองโรยอง” คือ การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันในงานต่าง ๆ เช่น การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การแต่งงาน การสร้างบ้านที่อยู่อาศัย และการใช้ที่ดินร่วมกัน (วันเพ็ญ ต่อทรัพย์ไพศาล, 2556, อ้างถึงใน จิรประภา อัครบวร, 2558, น. 17) แต่ลักษณะของการบริหารจัดการเกี่ยวกับที่ดินของมะ ราบิอะฮ์ นั้นไม่ใช่การจัดสรรที่ดินตามหลัก “โกตองโรยอง” เสียทีเดียว แต่ก็เป็นการที่ผู้ที่มีที่ดินทำการแบ่งปันพื้นที่อาศัยให้ผู้ที่ไม่มี แต่กรรมสิทธิ์ในที่ดินยังเป็นของเธอ แม้ว่าลักษณะจะต่างกันเล็กน้อย แต่ก็นับได้ว่าเป็นการบริหารจัดการที่ดินที่ตรงกันข้ามกับระบบของโลกสมัยใหม่ซึ่งพุ่งเป้าไปที่การถือครองกรรมสิทธิ์

> *ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มะ ราบิอะฮ์ไม่เคยขับไล่ใครแม้แต่คนเดียว มีแต่พวกเขาที่มาและออกไปเอง นอกจากนั้นหญิงชราผู้นี้ไม่เคยเรียกเก็บค่าเช่าหรือแม้แต่ขอให้ช่วยค่าภาษี*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 137)

มะ ราบิอะฮ์ ไม่ต้องการยกที่ดินให้เหล่าลูก ๆ ที่จะเอาไปสร้างโรงงาน จึงเริ่มหาวิธีที่จะทำให้ที่ดินทั้งหมดตกไปสู่เจ้าของบ้านทุกคน เธอจึงขายที่ดินในราคาที่เจ้าของบ้านพอจะมีเงินซื้อเท่านั้น จนวาระสุดท้ายของเธอมาถึง เธอก็แสดงออกในฐานะสัญญะแห่งประวัติศาสตร์ที่ไม่อาจยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เข้ามาทำลายทรัพยากร และวัฒนธรรมดั้งเดิมของพวกเขา

> *เช้าวันนั้น มะ ราบิอะฮ์สวมชุดแต่งงานเป็นครั้งสุดท้าย หลังจากปฏิเสธการหว่านล้อมของลูก ๆ หัวแข็งพวกนั้น เธอนั่งเก้าอี้ตัวเล็กในสวนของบ้าน และค่อย ๆ กินดินเข้าไปทีละก้อน หลายคนพยายามเข้าไปห้าม แต่เธอยืนกรานว่ากินดินพวกนี้เสียดีกว่าปล่อยให้ตกไปเป็นของลูก ๆ อกตัญญูที่จะปล้นแม่ของตัวเองทั้งที่ยังมีลมหายใจอยู่ และยังคงโกยดินใส่จนเต็มปาก มีคนไปแจ้งเรื่องนี้กับพวกลูก ๆ และตำรวจกับทหารที่ค่าย เมื่อคนเหล่านั้นเดินทางมาถึง เธอก็นอนราบอย่างสวยงามในชุดเจ้าสาวซาตินลายลูกไม้ไร้วิญญาณ มีคนบอกว่าเธอสำลักก้อนกรวด ท้ายที่สุดลูก ๆ ของเธอก็ได้ในสิ่งที่พวกเขา*

ต้องการ แต่ความดื้อรั้นของมะ ราบิอะฮ์ที่พยายามจะปกป้อง
ที่ดินเหล่านี้จนตายจะกลายเป็นตำนานเมืองไปตลอดกาล

(เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 144)

มะ ราบิอะฮ์ เป็นสัญญะของการยืนหยัดในฐานะของประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ไม่อาจยอมรับการเปลี่ยนไปสู่สังคมสมัยใหม่ การที่เธอใส่ชุดเจ้าสาว ก็เป็นสัญญะที่สื่อไปถึงในยุคที่เธอแต่งงานกับนายทหาร และลอบนำเข้าสินค้าโดยมีทหารคอยดูแลในช่วงปฏิวัติ ชุดเจ้าสาวอยู่ในฐานะสัญญะทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สื่อไปถึงวานวันอันรุ่งโรจน์ในยุคที่เธอประกอบธุรกิจกับสามี สุดท้ายแล้วไม่ว่าจะเป็นชายฉกรรจ์ทั้งสิบสองคนตามตำนานในเรื่องและ มะ ราบิอะฮ์ ต่างก็เป็นประวัติศาสตร์ที่ถูกจดจำในฐานะตำนาน เรื่องเล่าท้องถิ่นนับว่าเป็นการนำเสนอประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อโต้กลับการรุกคืบของวัฒนธรรมสมัยใหม่ในอินโดนีเซีย ขณะที่ลูกๆ ของเธอก็คือสัญญะของยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง และการเข้ามาของภาคอุสาหกรรมที่เข้ามาทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนพื้นเมือง

2) นูราเอนีกับห้องครัว: พื้นที่หลบซ่อนของผู้หญิงในสังคมอินโดนีเซียสมัยใหม่

แม้เรื่องราวในนวนิยายจะเกิดขึ้นในสังคมชนบทที่คนในชุมชนต่างคนต่างให้เกียรติกันและกัน แต่ผู้เขียนก็กำหนดแนวทางตัวละครให้รับวัฒนธรรมสมัยใหม่เข้ามาคือกอร์มา บิน ซูเอิบ โดยตัวละครนี้จะทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ที่เข้ามาจากโลกภายนอก

ไม่มีความสนใจใดๆ เกิดขึ้น ที่นูราเอนีทำก็แค่เดินไปห้องครัว
นั่นคือสิ่งที่เธอจะกระทำเมื่อต้องการหลบหน้าและไม่อยากคุย
กับผู้ชายของเธอ

(เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 146)

กอร์มา บิน ซูเอิบได้เปลี่ยนไปเป็นคนชั่วร้าย ซึ่งนำไปสู่การกระทำโหดร้ายทารุณกับคนในครอบครัว กอร์มา บิน ซูเอิบ ในบริบทของประเด็นนี้จึงเป็นสัญญะของปัญหาเชิงวัฒนธรรมของโลกภายนอกที่เข้ามากระทำนูราเอนีซึ่งเป็นสัญญะของวัฒนธรรมพื้นเมือง จนนูราเอนีต้องเข้าสู่พื้นที่เชิงสัญญะของผู้หญิงคือห้องครัว

> *แม้ว่าในท้ายที่สุดพวกเขาจะสามารถเป็นเจ้าของนาผืนนั้นได้ แต่ก็ไม่สามารถหยุดยั้งการสนทนากับสิ่งของในห้องครัวของนูราเอนีลงได้ กอร์มาเริ่มคิดว่าภรรยาของเขาเป็นบ้าก็ตอนนี้ แต่เขาก็ไม่สามารถลดละความปรารถนาในเนื้อหนังสีลางสาดของเธอได้*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 169)

กอร์มา บิน ซูเอิบถูกตอกย้ำในฐานะสัญญะของปัญหาเชิงวัฒนธรรมของโลกภายนอก การคุยกับเครื่องครัวของนูราเอนีนับว่าเป็นการแสดงออกเชิงสัญญะ เธอพยายามหลีกหนีโลกแห่งความเป็นจริง และเข้าสู่โลกแห่งจินตนาการ เธอเข้าไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการว่าเครื่องครัวคือ เพื่อนของเธอ ห้องครัวจึงเป็นพื้นที่หลบซ่อนเชิงสัญญะของสตรีในสังคมอินโดนีเซียสมัยใหม่จากระบบชายเป็นใหญ่ที่กดทับ การที่นูราเอนีสนทนากับเครื่องครัวจึงแสดงถึงปัญหาของวัฒนธรรมจากโลกภายนอกที่กอร์มา บิน ซูเอิบ รับเข้ามา และกระทำต่อครอบครัว

3) ผู้พันซัดระห์: ความล้มเหลวของรัฐที่มีต่อท้องถิ่น

ผู้พันซัดระห์ เป็นทหารปลดเกษียณที่ถูกรัฐส่งมาดูแลหมู่บ้าน แต่สุดท้ายเขาก็กลมกลืนแล้วอยู่ในฐานะชาวบ้านคนหนึ่ง โดยเขาเองไม่สามารถจัดการสิ่งใดในหมู่บ้านด้วยฐานะของคนของรัฐได้เลยนับแต่ย้ายเข้ามาประจำการ การที่รัฐบาลมอบที่ดินในสุสานวีรชนให้ผู้พันซัดระห์เป็นสัญญะของการกำจัดและกีดกันอดีตนายทหารออกจากระบบ และการบริหารของรัฐ ผู้พันซัดระห์เองก็เหมือนกับตายไปพร้อมกับวีรชนในสุสานมุมมองของรัฐ

> *แม้จะเกษียณอายุราชการมาหลายปีดีดัก แต่เขาก็ยังไปยืนแถวในพิธีวันชาติร่วมกับสหายผ่านศึกเป็นประจำทุกปี รัฐบาลท้องถิ่นในสมัยก่อนได้มอบที่ดินผืนเล็ก ๆ ในสุสานวีรชนตอบแทนให้แก่การอุทิศตนเสียสละเพื่อชาติของเขา แต่เขากลับบ่นว่านั่นเหมือนเป็นการบอกให้เขาไปตายเสียไว ๆ มากกว่า*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 32)

อีกทั้งในเหตุการณ์หลังจากเห็นศพอันวาร์ ซาดัต ผู้พันซัดระห์ ให้ความเห็นต่อเหตุการณ์นี้ว่ารอยเขี้ยว รอยฟันที่สร้างบาดแผลเหวอะหวะบนศพนั้น เป็นร่องรอยของดาบซามูไร ซึ่งดาบซามูไรนั้นเป็นสัญญะของสิ่งตกค้างจากสงคราม ความเห็นนี้แสดงให้เห็นว่า

ผู้พันซัดระห์มีมุมมองในฐานะของนักรบครอบงำอยู่ ขณะเดียวกันก็เป็นมุมมองของรัฐ มุมมองนี้ขัดแย้งกับมุมมองของคียาญีฌะฮ์โร มะ โซมา ที่เป็นตัวแทนของชนพื้นเมือง

> *“ไม่ใช่เลย ไอ้เด็กนั่นมันขย้ำเส้นเลือดของเขาจนขาดเหวอะต่างหาก”*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 34)

การโต้แย้งดังกล่าว เห็นได้ว่าคียาญีฌะฮ์โร มะ โซมาเป็นตัวแทนของชนพื้นเมืองที่เข้าใจบริบทของวัฒนธรรมหรือความเชื่อพื้นเมือง มุมมองต่อปรากฏการณ์ตรงหน้าของผู้พันซัดระห์และคียาญีฌะฮ์โร มะ โซมาจึงต่างกัน รวมไปถึงมุมมองต่อการทำศพ ที่ผู้พันซัดระห์ยังสงสัยการแต่งตัวศพด้วย เพราะฝ่ายหนึ่งคือชนพื้นเมืองและอีกฝ่ายหนึ่งคือตัวแทนของรัฐ ประเด็นนี้ทำให้เห็นว่ารัฐไม่เข้าใจ หรือไม่พยายามทำความเข้าใจบริบทของชนพื้นเมืองได้เท่ากับชนพื้นเมืองด้วยกันเอง แม้ผู้พันซัดระห์จะอาศัยอยู่ในบันดุงมานาน แต่ก็ยังไม่เข้าใจความจริงหลายอย่างได้เท่าคนท้องถิ่น

4) วันประกาศอิสรภาพ: การปลดแอกของรัฐที่ละทิ้งชนพื้นเมือง

นูราเอนีในวัยสาว ได้ไปดูละครในคืนวันประกาศอิสรภาพของอินโดนีเซีย โดยปมปัญหาต่าง ๆ ทั้งจากวัฒนธรรมจากภายนอก การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และบริบททางประวัติศาสตร์ปรากฏในช่วงนูราเอนีอยู่ในวัยของการเป็นคุณแม่ คือในเวลาปัจจุบันของนวนิยาย

> *ก่อนหน้านี้เธอเคยมาดูละครกับกลุ่มเพื่อนสาวในคืนวันประกาศอิสรภาพที่เต็มไปด้วยการเฉลิมฉลอง ตลอดการแสดงไม่มีอะไรพิเศษนอกจากกอร์มา บิน ซูเอิบพยายามจะจับมือ*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 161)

ขณะเดียวกันปมปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องล้วนเกิดหลังจากวันประกาศอิสรภาพทั้งสิ้น ตีความได้ว่าหลังจากประกาศอิสรภาพปัญหาต่าง ๆ ของชนพื้นเมืองไม่ได้คลี่คลายเหมือนกับการประกาศอิสรภาพของรัฐในเมืองหลวง ผ่านสัญญะของความเลวร้ายในยุคอาณานิคม คือ ดาบซามูไรของญี่ปุ่นซึ่งปลูกฝังแนวคิดชาตินิยม ไร่โกโก้ที่เป็นสัญญะของฮอลันดาซึ่งมีอยู่ทั่วไปเพื่อตอกย้ำความเจ็บปวดของชนพื้นเมือง และผู้พันซัดระห์ที่เป็นสัญญะของความไม่เข้าใจบริบทท้องถิ่นของวัฒนธรรมเมืองหลวง ยืนยันถึงปัญหาดังกล่าวที่นวนิยายสมิงสำแดง

นำเสนอในเนื้อเรื่อง ทำให้เห็นว่าการประกาศอิสรภาพของรัฐและเมืองหลวงที่รวมกับชนพื้นเมือง ชนพื้นเมืองยังคงต้องอยู่กับบาดแผลทางประวัติศาสตร์

5) ไร่โกโก้ และดาบซามูไร: การบุกรุกของอาณานิคม

บริบทของนวนิยาย จะเห็นไร่โกโก้ถูกปล่อยปละละเลยจากคนในพื้นที่ และกลายเป็นสถานที่เปลี่ยว เป็นแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่น ทั้งการสูบบุหรี่ อ่านหนังสือโป๊ ทะเลาะวิวาท พลอดรัก ไร่โกโก้จึงกลายเป็นมุมมืดของพื้นที่ท้องถิ่น

> *บางทีสวนโกโก้ก็กลายเป็นสถานที่ทะเลาะวิวาท ที่นัดเดท ของความรักวัยใส และครั้งสองครั้งที่กลายเป็นสมรภูมิ กลายเป็นสมรภูมิของพวกจิ๊กโก๋*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 64)

โก้โก้ในอินโดนีเซียมีอิทธิพลมาจากตะวันตกที่เข้ามายึดครองเป็นสิ่งตกค้างจากเจ้าอาณานิคม แม้ว่าในปัจจุบันโกโก้จะเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของอินโดนีเซีย แต่ชนพื้นเมืองไม่ได้ต้องการโกโก้เช่นเมืองหลวง โกโก้ในบริบทของนวนิยายจึงไร้ค่า ถูกปล่อยให้ร้างเป็นสัญญะของความเลวร้ายในยุคอาณานิคม ขณะเดียวกันดาบซามูไรเป็นสัญญะของญี่ปุ่น

> *“เมื่อเที่ยงนี้เอง ฉันเห็นมันถืออาวุธที่หลงมาจากสงคราม ดาบซามูไรขึ้นสนิม ไอ้เด็กสารเลวมันคงไม่ได้แอบเอาคืนไป หลังจากที่ฉันยึดไอ้ของเฮงซวยพรรค์นั้นมาหรอกนะ”*
>
> (เอกา กุรณียาวัน, 2561, น. 34)

ผู้พันซัดระห์กล่าวว่าบาดแผลบนคออันวาร์ ซาดัตเป็นบาดแผลจากดาบซามูไรที่มาร์ฆีโอถืออยู่ก่อนหน้า แต่ความจริงแล้วบาดแผลนั้นเกิดจากมาร์ฆีโอและพลังของเสือขาว จึงแสดงให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของอิทธิพลจากญี่ปุ่น ที่ไม่สามารถมีอิทธิพลเหนือความเป็นท้องถิ่นที่สื่อผ่านเสือขาวและมาร์ฆีโอได้ ขณะเดียวกัน แนวคิดชาตินิยมในอินโดนีเซียถูกปลูกฝังโดยญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ก่อนการประกาศเอกราช ดาบซามูไรขึ้นสนิมจึงกลายเป็นสิ่งตกค้างจากญี่ปุ่นซึ่งก็คือแนวคิดชาตินิยมนั้นเอง ซึ่งแนวคิดนี้อาจสร้างปัญหาในการบริหารจัดการกับบริบทของประเทศที่มีความหลากหลายอย่างอินโดนีเซีย

4. บทสรุป

การสลายพรมแดนของความจริงและความมหัศจรรย์ในนวนิยายสมิงสำแดง ได้เปิดโอกาสให้แนวคิดทั้ง 2 ขั้วคือ ความเป็นท้องถิ่นและความเป็นเมืองหลวงได้ปะทะสังสรรค์กัน เห็นได้ว่าเหตุการณ์สัจนิยมมหัศจรรย์พยายามนำเสนอความเป็นท้องถิ่นที่อยู่เหนือความเป็นเมืองหลวง สืบเนื่องมาจากความเป็นท้องถิ่นในอินโดนีเซียที่เป็นประเทศที่มีความหลากหลายเป็นอย่างมาก มักมีพื้นที่ห่างไกลที่ยากต่อการติดต่อเดินทาง ความเป็นท้องถิ่นจึงเข้มข้น เมืองถูกความเป็นเมืองหลวงเข้าไปปะปน ความเป็นท้องถิ่นทั้งตำนาน เรื่องเล่า ประวัติศาสตร์ จึงถูกยกเสนอคุณค่าอัตลักษณ์ของท้องถิ่น และต่อต้านการเข้ามาของคนนอก ซึ่งจะสอดคล้องกับฉากจริงมหัศจรรย์ที่เห็นว่าพื้นที่บันดุงคือดินแดนไม่ต้อนรับคนนอก พื้นที่ในแง่นี้เป็นพื้นที่ในเชิงภูมิศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมเพราะบันดุงในอดีตมีความเข้มข้นของวัฒนธรรมเพราะเป็นดินแดนที่มีภูเขาล้อมรอบยากต่อการเข้าถึง คนนอกจึงหมายถึงโลกภายนอกในทุกมิติทั้งวัฒนธรรม ค่านิยม ประวัติศาสตร์ และสังคม โดยตัวแปรสำคัญแห่งการต่อต้านนั้นก็คือตำนานการปกป้องผืนป่าและชุมชนไม่ว่าจะเป็น กษัตริย์สิลีวังงี และจินดากุ ซึ่งถูกเล่าต่อผ่านตัวละครสัจนิยมมหัศจรรย์อย่างมาร์ฆีโอ และเสือขาว ประเด็นเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายเชิงวัฒนธรรมของประเทศอินโดนีเซีย และความเป็นอัตลักษณ์ที่เข้มข้นของท้องถิ่นที่คนนอกไม่อาจเข้าใจได้ง่าย ๆ

เอกา กุรณียาวัน นำเสนอประวัติศาสตร์แบบท้องถิ่นที่เป็นเรื่องเล่า รวมไปถึงการตีแผ่ความจริงเรื่องที่ว่าวันประกาศอิสรภาพนั้นไม่ได้หมายถึงการปลดแอกให้ชนพื้นเมือง เป็นประเด็นในเชิงประวัติศาสตร์ที่ผู้เขียนนำเสนอประวัติศาสตร์แบบท้องถิ่น และโจมตีประวัติศาสตร์แห่งวันประกาศอิสรภาพของเมืองหลวง ขณะเดียวกันผู้เขียนยังโจมตีการเข้ามาของรัฐที่ไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้นอย่างผู้พันซัดระห์ การต่อต้านที่แท้จริงจึงตกเป็นหน้าที่ของความเป็นท้องถิ่นอย่างเสือขาว อีกทั้งผู้เขียนยังมุ่งโจมตีสภาวะสังคมภายนอก คือ แนวคิดชายเป็นใหญ่ที่กอร์มา บิน ซูเอิบรับเข้ามาจากเมืองอื่นและสร้างปัญหาให้ครอบครัว ตีแผ่พื้นที่ของผู้หญิงที่อยู่ภายใต้อำนาจผู้ชาย ซึ่งกำลังเป็นปัญหาสำคัญในประเทศ ผู้เขียนพยายามส่งสารถึงสังคมในเมืองหลวงว่าวัฒนธรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในเมืองหลวงนั้นสร้างปัญหาเพียงใด ทั้งยังเข้ามาทำลายวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อมาร์ฆีโอยอมรับการสมสู่กับเสือขาว เมื่อเสือขาวได้สังหารอันวาร์ ซาดัต เมื่อนั้นจึงเป็นการปลดแอกของชนพื้นเมืองเหนือประวัติศาสตร์บาดแผล และอิทธิพลจากโลกภายนอกทั้งปวง

เอกสารอ้างอิง/References

จิรประภา อัครบวร. (2558). *ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย*. กรกนกการพิมพ์.

ชูศักดิ์ ภัทรกุลวนิชย์. (2559). *สัจนิยมมหัศจรรย์ในงานของ กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ, โทนี มอร์ริสัน, และวรรณกรรมไทย*. อ่าน.

วิทย์ บัณฑิตกุล. (2555). *สาธารณรัฐอินโดนีเซีย*. สถาพร.

สามารถ ทองเฝือ. (2562). วัฒนธรรมการเมืองของประเทศมุสลิมในอาเซียน: กรณีศึกษาอินโดนีเซีย. *วารสารูสมิแล*, *40*(1), 15-16.

สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2554). *สัจนิยมมหัศจรรย์ในวรรณกรรมของ กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธา ศาสตรี. (2525). *วรรณคดีเปรียบเทียบ*. มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์.

เอกา กุรณียาวัน. (2561). *สมิงสำแดง* (เพ็ญศรี พานิช, ผู้แปล). ไลต์เฮาส์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2557).

Astika, A. (2020). *3 Ciri dan Perbedaan Khodam Pendamping Dari Leluhur dan Hasil Amalan*. https://www.sonora.id/read/

Hanif, M. (2019). *Perancangan Informasi Cerita Cindaku Harimau Sumatera Melalui Media Video Animasi*. Bandung, Fakultas Desain Universitas Komputer Indonesia.

Millenial, D. (2020). *Menguak Legenda Harimau Putih Pasukan Pajajaran*. https://kumparan.com/